

[Hans Larsen-Ledet]

føren ville gå i vejen for det, man kalder rigtige landmænd. Venstre og De Konservative kræver halvt hovederhverv, for at man kan få tillægsjord. Det vil sige, at en deltidslandmand, som ikke opfylder kravet om halvt hovederhverv, afskæres fra at komme i betragtning, hvis der er andre, som vil have jorden.

Dér synes jeg, at Venstre og De Konservative gør sig skyldig i en kolossal fejlurdering. Man glemmer de mange nystartede med svagt kapitalgrundlag; der er masser af mennesker, som gerne vil have et landbrug, de kan leve af, men som ikke har mulighed for at købe et landbrug, de kan leve af, som køber et landbrug for de penge, de nu har, og som prøver på samtidig at have en indtægt ved siden af. Jeg synes, det er utrolig urimeligt og uretfærdigt, at de skal slås i hartkorn med det, man kalder fæle kapitalister. Det er en væsentlig begrundelse for, at det er rigtigt at give plads til den type mennesker i dansk landbrug.

Man glemmer også, at livet i landdistrikterne er noget, der er værdifuldt, og derfor er det værdifuldt, at vi får så mange som muligt til at bo i områderne.

Vi må også spørge, om man har bevis for, at stordrift er den rigtigste form. Går udviklingen ikke i retning af stigende forbrugerkrav om produktkvalitet og høj dyreetik? Bliver betænkelighederne ikke større og større ved adskillige biologiske og kemiske landvindinger? Jeg synes ikke, at man kan lukke hverken øjne eller ører for, at det forholder sig sådan. Man kan heller ikke afvise, at interessen for økologisk jordbrug bliver større og større, og at en stigende del af den danske fødevarerproduktion bliver økologiske jordbrugsprodukter.

Man kan spørge nu, hvor vi nærmer os afslutningen af behandlingen af landbrugsloven, hvem der vandt. Det gjorde landbruget. Det gjorde miljøet. Der er flertal for, at opbygningen af store, uharmoniske bedrifter skal stoppes. Der bliver nye muligheder for ejendomme under 70 ha og også for deltidslandmænd. Det hele er positivt for de hårdt truede landbrugs-samfund. Vi vil nu gøre erfaringer, som kan blive vejledende for, hvordan der skal drejes på de nye håndtag, der er en del af den nye landbrugslov, nemlig forholdet mellem jord og dyr, og det vil være godt af mange grunde at få en større spredning af husdyrene. Jeg er i hvert fald overbevist om, at det foreliggende forslag

fra regeringen vil modvirke storkoncentrationer inden for dansk husdyrproduktion.

Jeg kan også tilkendegive her fra radikal side med hensyn til det, der står i betænkning-bidraget fra Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet om, at man vil have meget mere frihed inden for landbruget, at vi fra radikal side kunne tænke os at stille spørgsmålet: Jamen hvor er grænserne for, hvad man vil acceptere? Hvis de tre partier havde flertal, var man så indstillet på at sløjfe alle bestemmelser, alle reguleringer? Det må man jo være, når der står i betænkningen, at man ønsker så frie vilkår som muligt. Hvis man er alene om at bestemme, skal man ikke spørge nogen andre; så kan man få så frie vilkår, som det er muligt. Det synes jeg nok er vigtigt – her hvor vi nærmer os valget – at være opmærksom på, for det er nogle uhyggelige toner, der lyder dér, og konsekvenserne er fuldstændig uoverskuelige efter min opfattelse.

(Kort bemærkning).

Rønholt (KF):

Jeg er nødt til at sige til hr. Hans Larsen-Ledet, at der er løbet meget vand i stranden, siden hr. Hans Larsen-Ledet var formand for Jyske Husmandsforeninger. Der er løbet så meget vand i stranden, at det nuværende Dansk Familiebrug har lavet forlig med Tolvmandsforeningerne. Det er altså den umulighed, som hr. Hans Larsen-Ledet forestillede sig ikke kunne ske mellem Det Radikale Venstre og Tolvmandsforeningerne. Det er jo kun udtryk for, at virkeligheden kan man ikke sætte sig ud over. Der sker en udvikling, som man på visse område kan forsøge at styre eller bremse.

Så bliver vi beskyldt for, at vi vil fremme en bestemt udvikling. Nej, det er ikke det, der er meningen. Vi ønsker så stor en frihed som overhovedet muligt til, at man kan indrette sig i det konkurrencesamfund, som vi nu engang er medlem af.

Vi er ikke parat til at sløjfe alle reguleringer, men inden for alle andre erhverv ville det da være utopi at forestille sig, at Folketinget gik ind og lavede indgreb. Lad mig bare nævne dagligvarehandelen. Tænk, hvis vi dér fastholdt ønsket om, at der skulle være to købmandsforretninger i hver landsby, eller at der skulle være x antal i hvert sogn. Det kan vi ikke, og det har vi da gudskelov heller ikke gjort.